

nélkülük kietlenebbek lettek volna azok a börtönévek, mint ahogy ma kietlen és bebútorozatlan volna elmém a vallástörténet hombárba hordott ismerete nélkül. Negyven év tiltás és zaklatás után hogy is lehetne másként, ezért van oly nagy keletje a modern újplatonikusoknak, hiszen az újdonság erejével hatnak. Nagyon is megértem a hiányszakasz bölcséleti dögszürkeségére való ráunást és a metafizikára való ráéhezést, akármilyen felemás és burkolt módon jelentkezzék is, mint nálad. No de – jut eszembe: hiszen szerencsés kézzel mellétalálsz, marginális nyelvi játékát összetéveszted a kétezer éves metafizikával. Ne vesd ki szívedből – időtlen időig elménk tornaterme volt; de eszközei elavultak, „tudományalapító teóriáját”, ha volt, utolérte a neuronkorrózió. Jómagam már amúgy sem érem meg azt a félezer esztendő, aminek elteltével – melynek metaforikája nélkül ma még mozdulni sem tudunk: az ókor eszmei hordalékát – lyukszavait, beépült nyelvi idiotizmusait a sorozatos komputerforradalmak lelúgozzák a szürke kéregről, ahol ma már a vendéglátással visszaélnék.

Soha nem szerettem a „felvilágosodás” (*enlightenment, philosophie des Lumières*) kifejezést; semmi olyan fogalomalkotást, amely az optikus reflexív természetes túltengését tükrözi (minek veszélyeire gondolkozásunkban már Ágoston is figyelmeztet). Szívesebben alkalmaztam az *értelmesedés* terminusát, mint amely rárimel a kefalizációra, s annak távoli rokona. Nyitásodhoz a metafizika felé vagy amit annak vélsz, sok szerencsét kívánok. De *vademecum* gyanánt üdvös volna, ha magaddal vinnéd és nem felednéd annak az ismeretét, hogy az értelmesedésben olyan mögöttes erők munkálkodnak, amilyenek a törzsfejlődés fiziológiás felsugárzásai az idegrendszerben. Emberléptékkel nem mérhető – földkorszakok léptékén jelentkező élettani erők. E sugárzások teleológiája, irányultsága oly *vis maior* már bizony, amibe a világ semmilyen ajatollahja nem árthatja bele magát.

Szakács Eszter

HESZTIA

Otthona: két szék között.

Beláhta a helyet.

Ágy, tévé, fonott ruháskosár,

s még mindig örömet szerez neki,

ha ébredéskor napsugár csiklandozza orrát.

Nem lesbikus,

de nem is szeret férfit már.

(Érzelmi élete, mondhatni, virtuális.)

Vonakodik, ha fehér papír hívja,

ceruzát hegyez félórát,

muskátlit öntöz, kézzel mos,

lábkörmöt vág et cetera. Inkább.

Aztán megteszi.

Másra nem vágyik,
mert az is az övé.

*

Másra nem vágyik,
mert az is az övé.

Az új-zélandi naplemente,
amit sosem fog látni,
a teknőcberakásos fésű,
mellyel Charlotte Brontë
Haworth-ben épp fésülködik,
a haldokló antilop nyakát
rituális türelemmel szorító
oroszlán csípős-forró szaga,
egy pohár víz az asztalon,
amit most felemel,
és lassan,
behuny szemmel megiszik.

*

Lassan,
behuny szemmel issza.
És minden egyszerre történik benne.

Megszületik, meghal,
iskolába viszik,
megcsókolják,
és nemet mondanak neki.
Amire gondol, eltűnik,
de úgy, mint poharából a víz.

Reggel van, felkel,
este, lefekszik.
Elalszik és megtelik semmivel,
hogy tele legyen újra.

*

Hogy tele legyen újra.

Alszik,
lakatlan ház a dombon.
Ajtó, ablak zárva,
de a fű nő a kertben.
Alszik,
és Isten hallgatja a fű növekedését.

Alszik,
és nem hall semmit,
mert ahol ő van vagy nincs,
semmit sem jelentenek
a hangok, ő vagy Isten.
Alszik,
majd felébred, hogy hazaérkezzen,

otthona: két szék között.

FELVONÁSKÖZÖK

Nem a játék fárasztó,
az örökös vetkőzés-öltözés.
Két kiszakadt szó közé
furakodni, ha van hajszálnyi rés,
Ikarosz-szárnyak, beléjük
kapaszkodva emelkedni feléd,
hol díszleteink fölött
jupiterlámpaként az arcod ég
(aranyfürtös Hélios,
vagy az Operaház Fantomja
– inkább az utóbbi, ha
„képedre és hasonlatosságodra”...),
és zuhanni megint, mert
purgatórium, öltözőterem
vár arra, ki vetkőzni
tud csak, de nem lesz soha meztelen.